

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

405 : Sociology

(EA : Sociology of Change and Development)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.)

42

1. સામાજિક પરિવર્તન એટલે શું ? તેના લક્ષણો સવિસ્તર ચર્ચો.
2. સામાજિક પરિવર્તનનો ઉત્ક્રાંતિવાદી સિદ્ધાંત સમજાવો.
3. વિકાસનો આક્રિયતાનો સિદ્ધાંત સ્પષ્ટ કરો.
4. ગ્રામીણ વિકાસ સંદર્ભે ગાંધીજીનો અભિગમ ચર્ચો.
5. વિકાસનો આધુનિકીકરણનો સિદ્ધાંત સવિસ્તર સમજાવો.
6. ટકાઉ વિકાસ એટલે શું ? તેના લક્ષણો સવિસ્તર ચર્ચો.
7. ગ્રામીણ વિકાસની વિવિધ યોજનાઓ અંગે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
8. વિસ્થાપન એટલે શું ? વિસ્થાપનના કારણો સદષ્ટાંત સમજાવો.

વિભાગ-II

9. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ ચાર)

8

- (1) સામાજિક વિકાસ એટલે શું ?
 - (2) AGIL મોડેલ કયા સમાજશાસ્ત્રીએ રજૂ કર્યું ?
 - (3) સર્વોદયનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
 - (4) સામાજિક ઉત્ક્રાંતિનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
 - (5) યાંત્રિક એકતાનો ખ્યાલ કયા સમાજશાસ્ત્રીએ આપ્યો.
 - (6) પુનઃસ્થાપન એટલે શું ?
 - (7) IAY એટલે _____.
 - (8) ભૂદાન ચળવણ કોણે શરૂ કરી ?
-

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

405 : Sociology

(EA : Sociology of Change and Development)

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Answer any **three** of the following questions. All questions carry equal marks.

1. What is Social Change ? State the characteristics of its. **14**
2. Explain the evolutionary theory of Social Change. **14**
3. Explain the dependency theory of Social Change. **14**
4. Discuss Gandhian approach regarding Rural Development. **14**
5. Explain the modernization theory of development. **14**
6. What is sustainable development ? Discuss the characteristics of its. **14**
7. Write a detailed note on various scheme of Rural Development. **14**
8. What is displacement ? Explain the reason for displacement with example. **14**

PART – II

9. Answer the following question in brief : (Any **four**) **8**
 - (1) What is Social Development ?
 - (2) Which Sociologist introduced the AGIL Model ?

- (3) Who gave the concept of 'Sarvodaya' ?
- (4) Who gave the concept of social evolutions ?
- (5) Which sociologist gave the concept of mechanical solidarity ?
- (6) What is Rehabilitation ?
- (7) IAY means _____
- (8) Who started the 'Bhudan' movement ?

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

**405 : Sociology
(EB : Sociology of Region)
(New)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

1. પ્રદેશના સમાજશાસ્ત્રનું મહત્ત્વ અને તેના પાસાં સમજાવો. 14

અથવા

ગુજરાતનું જ્ઞાતિ અને ધર્મનું વર્ગીકરણ કરો.

2. દલિતોના પ્રશ્નો ચર્ચા, તેના ઉપાયો પર નોંધ લખો. 14

અથવા

ગુજરાતના આદિવાસીઓના પ્રશ્નો સમજાવી, તેનાં નિરાકરણ અર્થે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

3. સમજાવો : 14

(1) અનામત વિરોધી આંદોલન

(2) આદિવાસી સ્થળાંતર

અથવા

ગુજરાતમાં અન્ય પછાત વર્ગોના દરજ્જાની ચર્ચા કરો.

વિભાગ-II

4. ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર) 8

(1) પ્રદેશના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપો.

(2) કોઈપણ બે બક્ષીપંચની જ્ઞાતિના નામ આપો.

(3) આઈ.પી. દેસાઈના કોઈપણ બે સંશોધન અભ્યાસ જણાવો.

(4) ઓ.બી.સી. કમીશનનાં હાલના અધ્યક્ષ કોન છે ?

(5) ગુજરાતના કોઈપણ બે આદિજાતિ સમૂહોના નામ આપો.

(6) અનુસૂચિત જાતિ/જનજાતિમાં 'અનુ' એટલે શું ?

(7) સ્થળાંતરની વ્યાખ્યા આપો.

(8) ઈન્ટર ચેંજેબિલિટી સમજાવો.

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

**405 : Sociology
(EB : Sociology of Region)
(New)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

1. Describe the importance and various aspects of Sociology of Region. **14**

OR

Explain Caste and Religion Classification of Gujarat.

2. Explain the Problems of Dalits and Write suggestions for their solutions. **14**

OR

Explain problems of Tribal's of Gujarat and discuss its solutions in detail.

3. Explain : (1) Anti Reservation Agitation, (2) Tribal Migration. **14**

OR

Explain status of Other Backward Class of Gujarat.

PART – II

4. Answer in short questions. Answer any **four** questions. **8**

- (1) Write a meaning of Sociology of Region.
- (2) Write any two Castes of Baxipanch.
- (3) Give I.P. Desai's two Research Studies.
- (4) Who is the Chairman of O.B.C. Commission at present ?
- (5) Give any two name of tribal community of Gujarat.
- (6) In Schedule Caste/Tribe 'Schedule' means ?
- (7) Give the definition of Migration.
- (8) What is the meaning of Interchangeability ?

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

**405 : Sociology
(Perspective of Indian Society)
(Old)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

1. ભારતીય સમાજના વિશ્લેષણમાં નડતી સમસ્યાઓ વિગતવાર ચર્ચો. 14
અથવા
જી.એસ. ધૂર્યએ આપેલા જ્ઞાતિના લક્ષણોના આધારે વર્તમાન સમયમાં જ્ઞાતિની ચર્ચા કરો.
2. એમ.એન. શ્રીનિવાસના સંસ્કૃતિકરણના ખ્યાલને સમજાવો. 14
અથવા
એસ.સી. દુબેના ગ્રામ અભ્યાસ ઉપર નોંધ લખો.
3. એ.આર. દેસાઈના માર્ક્સવાદી અભ્યાસોની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરના સમાજ અંગેના વિચારોની ચર્ચા કરો.

વિભાગ – II

4. ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર) 8
 - (1) સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્ય એટલે શું ?
 - (2) ધૂર્યે એ કઈ યુનિવર્સિટીમાંથી પીએચ.ડી. કર્યું હતું ?
 - (3) વર્ચસ્વ જ્ઞાતિ એટલે શું ?
 - (4) ICSSR અર્થ આપો.
 - (5) આશ્રિતતાનો અભિગમ એટલે શું ?
 - (6) મધ્યમ વર્ગ એટલે શું ?
 - (7) દેવી આંદોલન એટલે શું ?
 - (8) ડેવિડ હાર્ડિમિને ગુજરાતની કઈ સંશોધન સંસ્થામાં કામ કર્યું હતું ?

Seat No. : _____

AA-107

April-2021

M.A., Sem.-I

**405 : Sociology
(Perspective of Indian Society)
(Old)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

1. Explain the problems to analysis of Indian Society. **14**

OR

Discuss the Caste in the present time based on the characteristics of the caste given by G.S. Ghurye.

2. Discuss the concept of Sanskritization according to M.N. Shrinivas concept. **14**

OR

Write a note on S.C. Dube's Rural Studies.

3. Discuss A.R. Desai's Marxist studies. **14**

OR

Explain Dr. Babasaheb's Thoughts about Society.

PART – II

4. Answer in brief (any **four**) : **8**

- (1) What is the meaning of Theoretical Perspective ?
- (2) From which University Ghurye did his Ph.D ?
- (3) What is the meaning of dominant caste ?
- (4) Give full form of ICSSR.
- (5) What is the meaning of subaltern perspective ?
- (6) Give the meaning of Middle Class.
- (7) What is the meaning of Devi Movement ?
- (8) In which Research Institute of Gujarat David Hardiman worked ?